

Quan điểm của các nhà văn Pháp đương đại về thuật ngữ thể loại và chủ đề nội dung truyện ngắn

Phạm Thị Thật*

*Khoa Ngôn ngữ và Văn hóa Pháp, Trường Đại học Ngoại ngữ,
Đại học Quốc gia Hà Nội, Đường Phạm Văn Đồng, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam*

Nhận ngày 12 tháng 3 năm 2008

Tóm tắt. Trong thực tế sáng tác, truyện ngắn là một thể loại có nhiều biến thái nhất so với các thể loại văn học khác. Các tác phẩm ngắn ngày càng đa dạng, tới mức khó tìm ra một định nghĩa cho phép gom hết nét vẻ của chúng. Nguyên nhân chủ yếu của sự đa dạng phong phú này là do ngày càng nhiều nhà văn tham gia viết truyện ngắn, và mỗi tác giả lại có khái niệm thể loại, quan điểm thẩm mỹ và những thủ pháp nghệ thuật riêng. Bài viết này tổng lược và phân tích những ý kiến của các nhà văn Pháp về khái niệm thể loại và chủ đề nội dung truyện ngắn.

Truyện ngắn Pháp đã có lịch sử phát triển gần mười thế kỉ, với những tác giả-tác phẩm lừng danh thế giới. Tuy nhiên, truyện ngắn vẫn luôn là một khái niệm hết sức phức tạp, gây nhiều tranh cãi trong giới phê bình nghiên cứu. Trong thực tế sáng tác, đây là một thể loại có nhiều biến thái nhất so với các thể loại văn học khác. Càng về cuối thế kỉ XX, các tác phẩm ngắn ở Pháp càng trở nên đa dạng, tới mức khó tìm ra một định nghĩa cho phép gom hết nét vẻ của chúng. Nguyên nhân chủ yếu của sự đa dạng phong phú này là do ngày càng nhiều nhà văn tham gia viết truyện ngắn, và mỗi tác giả lại có khái niệm thể loại, quan điểm thẩm mỹ và những thủ pháp nghệ thuật riêng. Những quan điểm khác nhau, thậm chí đối lập nhau của họ không chỉ được cụ thể hoá trong các tác

phẩm, mà còn thể hiện rất rõ qua những phát biểu của họ tại các buổi tọa đàm và các chương trình phỏng vấn trên phương tiện thông tin đại chúng. Bài viết này tổng lược và phân tích những ý kiến của các nhà văn Pháp về khái niệm thể loại và chủ đề nội dung truyện ngắn, dựa trên những tư liệu chính: 1) Số 3 phố Hải hoà, 43 nhà văn lên tiếng bảo vệ truyện ngắn (số đặc biệt của Tạp chí Truyện ngắn mới⁽¹⁾, quý I/1988); 2) Chân

⁽¹⁾ *Truyện ngắn Mới* (Nouvelles Nouvelles) là tạp chí chuyên về truyện ngắn Pháp đương đại do hai nhà văn Claude Pujade-Renaud và Daniel Zimmerman khởi xướng và đảm trách. Trong 7 năm tồn tại (1985-1992), Tạp chí đã biên soạn và đăng tải khoảng 300 truyện ngắn của các nhà văn Pháp đương thời. Nhân dịp kỉ niệm một năm ngày Tạp chí ra đời, tháng 2/1987, Ban biên tập Tạp chí tổ chức buổi gặp mặt các cộng tác viên tại Nhà hát Bastille, thủ đô Paris. Khoảng năm mươi nhà văn đến dự. Bữa tiệc sinh nhật trở thành buổi tọa đàm về chủ đề "Mĩ học truyện ngắn". Claude Pujade - Renaud, Trưởng Ban

*ĐT: 84-4-8432430

E-mail: phamthithat@yahoo.com

dung tự hoạ của 131 tác giả truyện ngắn đương đại (Claude-Pujade Renaud, Daniel Zimmermann, nxb Manya, 1993); 3) Hội nghị bàn tròn về truyện ngắn Pháp đương đại (Porte de Versailles, 16/3/2001); 4) Tạp chí Lire (số chuyên đề về truyện ngắn, tháng 3/2007).

1. Trước hết nói về thuật ngữ *truyện ngắn*. Trong các từ điển tiếng Pháp, nghĩa đầu tiên của từ *nouvelle* (thường dùng ở số nhiều) là tin tức, sự kiện mới xảy ra; còn nghĩa thứ hai là thuật ngữ chỉ thể loại văn học "có thể định nghĩa như một câu chuyện nhìn chung là ngắn, có cấu trúc kịch (hành động thống nhất), số lượng nhân vật không nhiều, tâm lí nhân vật chỉ được khai thác chút ít chừng nào nhân vật đó can dự vào sự kiện chính của câu chuyện" [1]. Tuy nhiên, trong thực tế sáng tác của thể loại văn học này, thuật ngữ *truyện ngắn* luôn được sử dụng một cách thiếu nhất quán: khái niệm *truyện ngắn* thay đổi không chỉ theo các thời kì khác nhau mà còn theo quan điểm mỹ học của từng tác giả. Không kể những loại hình được coi là tiền

thân của truyện ngắn như *lai* và *fabliau* ở thời Trung cổ, những "truyện ngắn" trong tập Bảy ngày của Marguerite de Navarre ở thế kỉ XVI được các nhà nghiên cứu đánh giá "thực chất là những câu chuyện ngụ ngôn" [2]. Trong hai thế kỉ XVII và XVIII, Văn học Pháp chứng kiến sự giao thoa rõ nét giữa các thể loại *truyện kể* (conte), *truyện ngắn* (nouvelle) và *tiểu thuyết* (roman): những sáng tác ngắn bằng thơ không phải truyện ngụ ngôn của Jean de la Fontaine được xếp chung vào cùng một tập *Truyện kể và truyện ngắn* (Contes et nouvelles) trong đó tác giả không chỉ rõ tác phẩm nào thuộc loại truyện ngắn, tác phẩm nào thuộc truyện kể; bà de Villegardelle gọi tác phẩm *Cléonice hay Tiểu thuyết phong tình* (Cléonice ou le Roman galant, nouvelle, 1669) là truyện ngắn; rất nhiều tiểu thuyết của thế kỉ XVIII gồm những truyện ngắn xen lồng vào nhau, mà tác phẩm *Jacques người theo thuyết định mệnh và ông chủ* (1773) của Diderot là một ví dụ.

Ngay cả vào thời kì hoàng kim của truyện ngắn Pháp - thế kỉ XIX, mặc dù đã có những tác phẩm được coi là chuẩn mực của cây bút truyện ngắn bậc thầy Guy de Maupassant, một số nhà văn vẫn không phân định rõ ràng giữa truyện kể, truyện ngắn và tiểu thuyết. Théophile Gautier tập hợp trong *Truyện ngắn* chín câu chuyện có độ dài từ mười đến một trăm năm mươi trang, trong đó có những chuyện được chia thành nhiều chương (*Mái tóc vàng*: 6 chương, *Fortunio*: 26 chương). Alphonse Daudet đặt tên cho các tập truyện ngắn của mình là *Những lá thư viết từ cối xay gió* và *Truyện kể ngày thứ hai*. Flaubert gọi *Một trái tim nhân hậu*, *Truyện thuyết về Thánh Julien hiểu khách* và *Hérodias* là *Ba truyện kể* (Trois contes). Trong khi Prosper Mérimée lưỡng lự không biết nên gọi tác phẩm *Colomba* một trăm năm mươi trang của ông là truyện ngắn hay tiểu thuyết thì Stendhal lại gọi tác phẩm *Nữ tu sĩ thành Parme* dài hơn năm trăm trang

biên tập tạp chí, này ra ý tưởng đề nghị các nhà văn ghi lại ý kiến của mình. Các bài viết trả lời của 43/50 nhà văn được tập hợp trong số đặc biệt của tạp chí *Truyện ngắn mới* ra quý I năm 1988 với tiêu đề *Số 3 phố Hải Hoà, 43 nhà văn lên tiếng bảo vệ truyện ngắn* (3, rue de l'Harmonie, 43 écrivains manifestent pour la nouvelle) Năm năm sau (1992), Claude Pujade - Renaud cùng với Daniel Zimmermann - nguyên Chủ nhiệm tạp chí *Truyện ngắn mới*, lại có sáng kiến đề nghị các nhà văn từng có ít nhất một tập truyện ngắn được nhà xuất bản chọn in và phát hành tự giới thiệu tiểu sử, tác phẩm và phát biểu quan niệm của mình về truyện ngắn. Trong số 180 tác giả truyện ngắn thống kê được vào thời điểm đó có 131 người hưởng ứng sáng kiến này. Các phiếu trả lời của họ được tập hợp trong *Chân dung tự hoạ của 131 tác giả truyện ngắn đương đại* (131 nouvellistes contemporains par eux-mêmes), NXB Manya phát hành năm 1993.

là truyện ngắn (!). Và chẳng, chính Guy de Maupassant cũng đã từng gọi một trong những tập truyện ngắn của mình là truyện kể (*Truyện kể về con chim rē gà*, 1883).

Sang thế kỉ XX, nhất là vào những thập niên cuối, cùng với sự tăng trưởng về số lượng và sự đa dạng về loại hình của các sáng tác ngắn, thuật ngữ chỉ thể loại cũng có nhiều biến thái. *Truyện ngắn* "trở thành một thuật ngữ chỉ tất cả những thể loại tự sự không phải là tiểu thuyết" [3]. Điều này được nhà văn-nhà nghiên cứu Annie Mingard khẳng định tại Hội nghị bàn tròn về truyện ngắn đương đại tổ chức ở Porte de Versailles ngày 16/3/2001: "Ngày nay *truyện ngắn* được dùng để chỉ tất cả những gì không phải tiểu thuyết". Vậy làm thế nào để phân biệt tiểu thuyết với truyện ngắn? Đơn giản là dựa vào "quy định của nhà xuất bản": "Truyện ngắn là những tác phẩm hư cấu dưới một trăm trang, bởi vì theo quy định của các nhà xuất bản, từ một trăm trang trở lên là tiểu thuyết".

Sở dĩ có sự "gộp nhập" như vậy là do chính các tác giả cũng không thể (không muốn) quyết định nhãn mác thể loại cho tác phẩm của họ. Trong *Số 3 phố Hàì hoà* và *Chân dung tự hoạ*, các nhà văn gán cho tác phẩm của họ những tên gọi rất khác nhau. Bên cạnh "truyện ngắn" còn có "câu chuyện ngắn" (*histoire courte*), "văn bản ngắn" (*textes courts*), "loại hình ngắn" (*formes courtes*) và "loại hình văn xuôi ngắn" (*formes de prose courtes*). Tác giả này thích dùng thuật ngữ "truyện" (không cần thêm "ngắn" hay "dài" gì hết), tác giả kia cho rằng chỉ có thuật ngữ "short story" trong tiếng Anh mới phản ánh đúng tinh thần tác phẩm của mình. Trong *Truyện ngắn Pháp đương đại* (nxb ADPF, 2000), Annie Mignard còn đưa ra thuật ngữ "hư cấu ngắn" (*fiction brève*) để chỉ "tất cả các sáng tác ngắn", trong đó có *novella* - những tác phẩm gọi là truyện ngắn thì quá dài, gọi là tiểu thuyết thì quá ngắn.

Một số tác giả tỏ ra hoàn toàn bàng quan với vấn đề nhãn mác thể loại. Nhà văn Daniel Apruz tuyên bố ông thường dán mác *truyện ngắn* hay *tiểu thuyết* cho tác phẩm của mình "một cách tùy hứng" [4]. Còn Jacques Fulgence lại phó thác phần việc đó cho nhà xuất bản: "Chính nhà xuất bản đã ghi *truyện ngắn* lên bìa tác phẩm của tôi. Còn tôi, tôi chỉ viết những gì nảy ra trong đầu, tôi chỉ tuân theo sự thôi thúc của một cảm giác cần viết huyền bí, chứ hoàn toàn không bị lệ thuộc vào nhãn mác thể loại". Viết theo cảm hứng, đặt tên thể loại cho những gì mình viết ra một cách tùy hứng, các nhà văn này đang cụ thể hoá xu hướng từ chối khái niệm thể loại trong giới văn nghệ sĩ, mà đại diện tiêu biểu là Benedetto Croce⁽²⁾ và Maurice Blanchot⁽³⁾.

2. Về *kích cỡ* thể loại, theo quan niệm chung, một tác phẩm văn học được gọi là *truyện ngắn* thì phải ngắn (và vì nó ngắn). Một số người còn khẳng định "ngắn" là "nét đặc trưng nhất, là yếu tố duy nhất thực sự giúp phân biệt truyện ngắn với các thể loại khác". Tuy nhiên, ít ai đưa ra tiêu chí cụ thể về độ dài của truyện ngắn. Trong *Bách khoa toàn thư*, Etiennele có đưa ra một khung mẫu cho

⁽²⁾ Benedetto Croce(1866-1952). Mĩ học gia người Ý. Ông từng lên tiếng phản đối việc áp đặt quy định li thuyết thể loại, coi việc "báo một cuốn sách là tiểu thuyết, là bài phóng dụ... cũng giống như nói bìa của nó màu vàng."

⁽³⁾ Maurice Blanchot (1907-2003). Nhà văn, nhà phê bình và triết học gia người Pháp. Ông tuyên bố trong *Cuốn sách tương lai* (Le livre à venir, Gallimard, 1959): "Chỉ có cuốn sách là quan trọng, đúng như bản thân nó, cách xa mọi thể loại, nằm ngoài các chuyên mục văn xuôi, thơ, tiểu thuyết, lời chứng... Cuốn sách không chịu để bị xếp dưới những tên gọi ấy và không cho những tên gọi ấy quyền ấn định vị trí và hình thức của nó. Một cuốn sách không thuộc một thể loại nữa, cuốn sách nào cũng chỉ là văn học mà thôi" (tr. 293).

kích cỡ truyện ngắn từ 3 đến 30 trang. Nhưng thực tế sáng tác cho thấy quy định này khá khiên cưỡng, bởi "ngắn" là một khái niệm mang tính tương đối, phụ thuộc vào quan niệm của mỗi người. Truyện ngắn trở thành một "loại chất dẻo đặc biệt" như nhận xét của Georges Kalebka: "Nó có thể giãn dài tới khoảng 100 trang (Conrad, Le Clézio) và có thể co lại tới mức gây choáng là ba dòng (Fénéon)". Ngoài ra, độ co giãn của truyện ngắn không chỉ thể hiện qua các tác phẩm của các tác giả khác nhau, mà qua các tác phẩm của chính cùng một tác giả. Truyện ngắn của Michel Arrivé thường từ 4 đến 20 trang, trong khi đó truyện ngắn của Béatrix Beck từ 4 đến 80 trang, của Le Clézio từ 10 đến 100 trang.

Từ thực tế trên, một số tác giả lên tiếng phản bác việc quy định độ dài cho truyện ngắn. Họ cho đó là việc làm vừa vô nghĩa vừa vô lí, bởi, như Pierre Lepape nhận xét, "không nhà phê bình nghệ thuật hội họa nào lại tìm cách đặt ra một tiêu chí thẩm mỹ hội họa dựa trên kích cỡ của các bức tranh" [8] Tuy nhiên, ý kiến trên có thể đúng khi nói về một bức tranh, nhưng đối với truyện ngắn thì khác. Sẽ lấy gì làm tiêu chí để phân biệt truyện ngắn với tiểu thuyết nếu không dựa vào kích cỡ? Vì thế, dường như tồn tại một quy định thoả thuận cho độ dài tối đa của truyện ngắn - một quy ước bất thành văn giữa các nhà văn và nhà xuất bản: độ co giãn về kích cỡ của truyện ngắn là từ... 1 đến 100 trang.

3. Về chủ đề nội dung, từ trước tới nay, quan niệm chung vẫn cho rằng do khuôn khổ thể loại quy định, truyện ngắn có phạm vi quy chiếu về không gian - thời gian hẹp, và vì thế, chủ đề nội dung của truyện ngắn thường rất hạn chế. Trong nhiều từ điển chuyên ngành văn học, truyện ngắn được coi là "loại hình tự sự cỡ nhỏ", chuyển tải những "câu chuyện

ngắn" nói về những "chủ đề hẹp". Các nhà văn Pháp đương đại tỏ ra không hoàn toàn nhất trí với cách nhìn này. Theo họ, truyện ngắn có thể "nhỏ" về kích cỡ, nhưng không "nhỏ" về khả năng chuyển tải chủ đề tư tưởng và nội dung. Họ cho rằng, do đặc trưng của thể loại, truyện ngắn phải ngắn hơn tiểu thuyết. Nhưng về khả năng chuyển tải nội dung và chủ đề tư tưởng, có thể nói nó không thua kém tiểu thuyết. Bởi vì truyện ngắn "là một câu chuyện được kể lại, được dựng lại một cách ngắn gọn". Mà đã là một câu chuyện thì chẳng có giới hạn nào. "Cũng có thể là câu chuyện về một giọt nước mà cũng có thể là biển cả, câu chuyện về nụ cười, một cái tát, một cái hắt hơi, mà cũng có thể là chuyện một đời người, một triều đại, một thời đại, thậm chí một cuộc chiến tranh".

Trong *Số 3 phố Hải hoà và Chân dung tự hoạ*, tất cả các tác giả truyện ngắn Pháp đương đại đều khẳng định rằng không có giới hạn cho chủ đề nội dung của truyện ngắn. Một truyện ngắn có thể "kể lại một giai thoại thường nhật" mà cũng có thể "bàn về một cuộc phiêu lưu trên vũ trụ". Tuy nhiên, nếu như hầu hết các ý kiến cho rằng truyện ngắn luôn lấy cảm hứng từ cuộc sống thường nhật (nghĩa là mang tính hiện thực), thì khi đề cập đến nội dung cụ thể, các ý kiến lại khá khác nhau và có thể phân thành hai luồng chính.

Luồng ý kiến thứ nhất, chiếm phần đông, cho rằng "truyện ngắn phải kể một câu chuyện", rằng "nói một sáng tác ngắn "không có chuyện" tức là bảo "đó không phải là truyện ngắn". Hubert Nyssen cũng khẳng định: "Trong truyện ngắn đương nhiên phải có một câu chuyện, câu chuyện đó cũng chính là chủ đề của tác phẩm". Vậy là truyện ngắn chuyển tải một câu chuyện. Một câu chuyện được khởi nguồn từ một sự kiện hay một tình thế mà người viết trải nghiệm hoặc chứng kiến trong cuộc sống đời thường. Tuy

nhiên, đó phải là những sự kiện đặc biệt, mang tính định mệnh, những sự kiện "tạo bước ngoặt của một số phận". Truyện ngắn, theo Anne Bragance, phải là những câu chuyện về "một sự mất thăng bằng, một cú chấn động bất thường trong cuộc sống thường nhật". Hay nói theo cách của Christiane Baroche, "truyện ngắn cần một chút ngông cuồng, một chút của cái mà người ta thường gọi là ngoại lệ". Những tác giả này nghiêng về tính bi của truyện ngắn. Theo họ, "cuộc sống này cũng chẳng đặc biệt vui vẻ gì", với lại "chẳng mấy ai lại đem hạnh phúc của mình ra mà kể", vì thế, nhà văn viết truyện ngắn là để "phơi bày những thực tế vô vọng của cuộc sống". Marc Villard còn tuyên bố: "Truyện ngắn chỉ nhằm tái hiện sự trống rỗng, tính điên khùng, nỗi đờn đau, sự thiếu hụt và cái xấu xa của cuộc sống. Những ai đang cuộn tròn trong hạnh phúc có thể bỏ qua thể loại này. Người đàn bà đẹp bất bình ấy không phải dành cho họ". Quan niệm này thể hiện khá rõ qua các truyện ngắn in trong tạp chí *Truyện ngắn mới*. Với chủ đề chính là những nguy cơ mà con người hiện đại phải đối mặt (dị tật, bệnh tật, tuổi già, thất nghiệp, chiến tranh, khủng bố, quan hệ gia đình xuống cấp⁽⁴⁾...), những truyện ngắn này tạo thành bức tranh về một thế giới hiện đại đầy bất trắc, trong thế giới ấy con người thật nhỏ nhoi và kiếp người thật mong manh.

Đôi lập với ý kiến của phần đông tác giả nghiêng về sự cần thiết phải có một câu chuyện trong truyện ngắn, luồng ý kiến thứ hai cho rằng truyện ngắn hoàn toàn không bắt buộc phải kể một câu chuyện, mà nó có thể chỉ là phương tiện để tác giả chuyển tải một suy ngẫm cá nhân hay một cảm xúc riêng tư. Nghĩa là trong truyện ngắn có thể

"chẳng có gì xảy ra cả". Thực ra, quan niệm này không phải đến bây giờ mới có. Từ giữa thế kỉ XX, nhà văn Marcel Arland đã tuyên bố: "Một truyện ngắn thành công là một truyện ngắn có vẻ như không được xây dựng bởi gì cả, nếu không phải là một thời điểm, một cử chỉ, một tia sáng được khoanh lại, tách ra, rồi làm cho nó tràn đầy ý nghĩa và tính thống thiết" [5]. Quan niệm này của Marcel Arland được khá nhiều nhà văn đương đại tâm đắc. Chẳng thế mà nhà văn Jean Fougère đã rất vui khi giới phê bình nhận xét rằng truyện ngắn của ông "không có chủ đề", không có "chuyện". Ông tâm sự: "Khi tập truyện đầu tay của tôi mang lời tựa của Marcel Arland ra đời, một vài nhà phê bình say mê truyện ngắn truyền thống nhận xét rằng trong các truyện ngắn của tôi chẳng có chuyện gì xảy ra cả. Thật là một lời khen dễ chịu. Quả thật, quan niệm thẩm mĩ của tôi không phải là quan niệm thẩm mĩ của Maupassant- một nhà văn được kính trọng, mà là quan niệm thẩm mĩ của Tchekhov - một nhà văn được yêu thích. Với Tchekhov, việc kể lại một câu chuyện có diễn biến và kết thúc hoàn hảo không quan trọng bằng việc tập trung khai thác một thời điểm, một tình thái".

Như vậy, tất cả đều có thể trở thành chủ đề nội dung của truyện ngắn. Cũng như tất cả các loại hình hư cấu khác, truyện ngắn xoay quanh cuộc sống muôn màu muôn vẻ. Một tác phẩm ngắn có thể thuật lại một sự kiện trọng đại hay thường nhật, bình thường hay bất thường; có thể kể một câu chuyện vui nhộn hay nghiêm túc, hiện thực hay kì ảo; cũng có thể chẳng kể chuyện gì hết ngoài việc chuyển tải một suy ngẫm mà người viết muốn sẻ chia.

Với khuôn khổ thể loại, truyện ngắn có phạm vi quy chiếu về không gian và thời gian hạn chế. Mỗi truyện ngắn thường chỉ thể hiện một góc nhìn cuộc sống thông qua

⁽⁴⁾ Xem Truyện ngắn Pháp cuối thế kỉ XX: những trở về kiếp nhân sinh và cách tân thể loại, (Phạm Thị Thật, NCKH trường ĐHNN - ĐHQG HN, 2005).

một mảnh đời hay tâm trạng của một (hoặc một số ít) nhân vật. Tuy nhiên, đằng sau mỗi mảnh đời, mỗi tâm trạng là một số phận; mỗi số phận gợi một suy ngẫm về kiếp người. Vì thế, khi đặt cạnh nhau, tập hợp các truyện ngắn có thể tạo thành một bức tranh toàn cảnh về hiện thực, tinh thần và sắc thái của một xã hội nhất định, vào một thời kì nhất định. Một điểm rất dễ nhận thấy trong quan niệm và trong sáng tác của các tác giả truyện ngắn Pháp đương đại là xu hướng nghiêng về khai thác mặt trái của cuộc sống. Họ tỏ ra đặc biệt nhạy cảm với những nguy cơ luôn rình rập đe dọa con người hiện đại. Các nhân vật trong tác phẩm của họ "luôn trong tình trạng xung đột với kẻ khác, với môi trường xung quanh, hay với chính bản thân mình". Do đó, nhìn tổng quan, truyện ngắn Pháp đương đại là một bức tranh màu xám về kiếp nhân sinh.

Ý kiến của các nhà văn Pháp về thể loại và chủ đề nội dung truyện ngắn khá đa dạng. Họ vừa muốn truyện ngắn được vinh danh là một thể loại độc lập với những nét đặc trưng riêng, vừa muốn nó được tự do "nằm ngoài mọi khuôn mẫu và quy định thể loại". Họ

đồng ý rằng truyện ngắn có kích cỡ "ngắn" nhưng không thừa nhận đó là thể loại "nhỏ". Họ gặp nhau ở một điểm chung: truyện ngắn có sức chứa và sức nặng vượt ra ngoài cái khuôn khổ "ngắn" mà loại hình nghệ thuật quy định, bởi, thông qua cách nhìn và điểm nhìn cũng như các thủ pháp nghệ thuật đặc trưng, truyện ngắn có thể đạt tới tầm cao và chiều sâu của ý tưởng, phản ánh được đầy đủ và sâu sắc thực tế cuộc sống và các triết lí nhân sinh đương đại.

Tài liệu tham khảo

- [1] Từ điển *Le Robert*, tập IV, 1980.
- [2] Daniel Grojnowski, *Đọc truyện ngắn* (Lire la Nouvelle), Dunod, Paris, 1993.
- [3] René Godenne, *Truyện ngắn* (La Nouvelle), Honoré Champion, 1995.
- [4] Claude Pujade Renaud và Daniel Zimmermann, *Chân dung tự họa của 131 tác giả truyện ngắn đương đại* (131 nouvellistes contemporains par eux-mêmes), NXB Many, 1993.
- [5] Marcel Arland, "Về nghệ thuật truyện ngắn", Ké dạo chơi (Le promeneur), NXB Le Pavois, Paris, 1944.

Current French authors' positions about genre terme, theme and content of short story

Pham Thi That

*Department of French Language and Culture, College of Foreign Languages,
Vietnam National University, Hanoi, Pham Van Dong Street, Cau Giay, Hanoi, Vietnam*

In producing reality, short story is the most changeable genre compared to others. Short stories is becoming more and more diversified and it's difficult to find out a general concept for all of them. This diversification resulted from the increase of authors, and each author had his/her own genre concept, aesthetic opinion and artistic skill. This article gave a summary and analyzed ideas of French authors about genre term, theme and content of short story.